

Lapinkankaan
koulu
Oulu

Oulujoen kunnan Lapinkankaan kylän koulu rakennettiin vuonna 1949 Kouluhallituksen tyyppiirustuksia soveltaen osittain kylälaisten talkoovoimin. Koulussa oli kaksi opettajaa, jotka opettivat ylä- ja alakoululaisia. Pihapiirissä oli myös ajan tapaan navetta opettajille, sauna, sekä ulkokuoneet. Koulutoiminta lakkasi 70-luvun alkupuolella, jonka jälkeen rakennus on toiminut kesäleiripaikkana ja kylälaisten kokoontumistiloina. Vuonna 1989 talo vuokrattiin Oulun Arkkitehtikillalle, jonka alivuokralaisina siinä asui ja työskenteli 5 arkkitehtiopiskelijaa ja valokuvaaja. Koulu myytiin tarjouskilpailun perustella yhteisössä asuneelle pariskunnalle vuonna 1994, jonka jälkeen sitä on kunnostettu heidän toimestaan työtiloiksi ja perheen asunnoksi.

Arkkitehtiopiskelija Helena Hirviniemi ja valokuvaaja Esko Männikkö olivat asuneet jo aiemmin Utajärvellä kansakoulun vinttiasunnossa, kun heille tarjoutui tilaisuus muuttaa asukkaiksi arkkitehtiopiskelijoiden työ- ja asuinyhteisöön Lapinkankaan koululle syksyllä 1989. Asuminen talossa venähtikin pidemmäksi mitä he olivat osanneet aavistaa.

Kaksikerroksisessa rankorakenteisessa jälleenrakennuskauden koulurakennuksessa oli tehty

kaupungin toimesta 1980-luvulla sisäremontti, muokattu asuntojen huonejärjestystä ja rakennettu wc- ja suihkutilat. Tilat olivat sovitettavissa kuudelle asukkaalle ilman suurempia ongelmia ja alakerran luokkahuoneista muodostui piirustussaleja. Viiden arkkitehtiopiskelijan lisäksi mukaan sopi mainiosti valokuvaaja Esko, jolle rakennettiin pimiö siivouskomeroon. Helena muistelee lämmöllä opiskelijayhteisön aikoja, jolloin piirustussaleissa tehtiin yötä myöden kilpailu- ja kurssitöitä. Välillä työtä jaksotti pönttöuunien

lämmitys, halkosavotat ja pihapiirin kunnostamiseen liittyvät urakat. Tulosta syntyi ja 1990-luvun alussa yksi toisensa jälkeen lähti valmistuttuaan maailmalle töiden perässä.

Oman talon hankintaa pohjittanut pariskunta ei ollut kiinnostunut tavanomaisesta, vaan he halusivat yhdistää työn ja asumisen, olihan molemmilla omat yritykset toiminnassa ja 1980-luvun lopulta lähtien. Kun Oulun kaupunki laittoi koulun myyntiin vuoden 1993 lopulla, päättivät he tehdä tarjouksen. Vuonna 1994 tehtiin kaupat ja siitä lähtien

rakennusta on kunnostettu ja muokattu asuin- ja työtiloiksi noin kymmenen vuoden ajan. Talon remontti alkoi ikkunoiden kunnostamisella ja sen otti urakakseen vielä silloin talossa asunut Kankaan Esa. Vesikaton betoniitiilikate päätettiin vaihtaa konesaumattuun peltikattoon heikon kattorakenteen vuoksi, vaikka tiilikaton korjaamistakin oli harkittu. Vanhasta ulkoverhouksesta poistettiin lateksimaalit ja pinnat maalattiin petrooliöljymaalilla alkuperäisiin värisävyihin. Työtilojen toimivuutta ajatellen kulkuväyliä ja ikkunoiden aukotuksia jouduttiin miettimään uudelleen. Valokuvauspiirion kohdalta ikkunat laudoitettiin

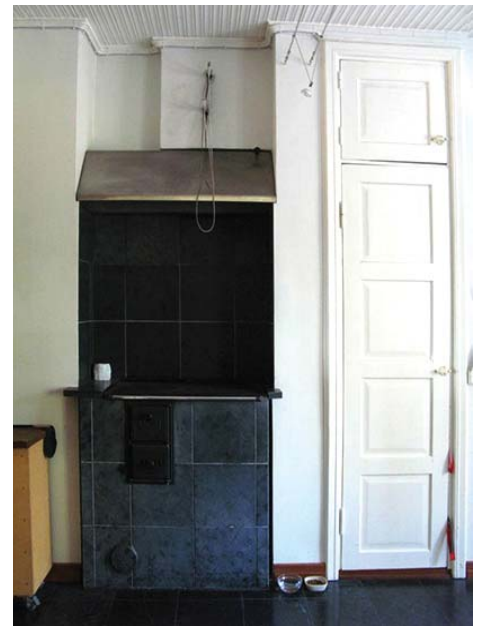
umpeen uuden katoksen kohdalla ja hankalasti kuljettavaan työtilaan tehtiin kaksi uutta sisäänkäyntiä. Toinen avautuu lastauslaiturin kautta sisääntulopihalle ja toinen joen puolelle uudelle kuistille ja terassille sekä kunnostettuun puutarhaan.

"Tämä on perushahmoltaan yksinkertainen talo, jossa ei juuri ollut ulokkeita. Se oli aiemmin käänntänyt selkensä joelle ja me halusimme avata pihan parhaaseen näkymäsuuntaan Oulujoelle", toteaa Helena. "Työtilat muotoutuivat luontevasti samoihin tiloihin missä olimme jo työskennelleet vuokralaisina ollessamme", jatkaa Helena. Tilat ovat säilyneet uusia sähkökouruja lukuun ottamatta ennallaan, viimeisen 80-luvulla tehdyn remontin asussa. Koulun keittola toimii työtilojen kahvikeittiönä, ja monenlaisen toiminnan tukikohtana. "Ompelemista, marjamehun keittämistä ja lasten touhuja. Kaikenlaista täällä puuhataan" nauraa Helena kun ihastelemme seinien vesiväriroiskeita.

"Minä peräänkuulutan sitä, että niin kauan kuin jokin on käyttökelpoista, sitä kannattaa käyttää."

Lankkulattiat kunnostettiin, sisäkatot maalattiin ja vanhat kiintokomerot säilytettiin, samoin 1980-luvun sähköpatterit, jotka uusitaan sitten kun ne ovat elinkaarensa lopussa. Asuintiloissa tehtiin enemmän muutoksia, mutta alkuperäinen huonejako säi-

lytettiin. Toimivan, viihtyisän kodin ja käyttökelpoisen vanhan välillä on pyritty joka käännteessä löytämään kompromissi ja minimoimaan turhat muutokset. Uusi kerrostuma noudattaa talon yksinkertaista muotokieltä ja materiaalimaailmaa. Suurimmat muutokset olivat oikeastaan asuintiloihin rakennettu kylpyhuone, sekä alakertaan rakennettu sauna. Tulisijat ovat edelleenkin käytössä ja keittiöön muurattu hella on lämmityskaudella joka aamu käytössä. "Sinne laitetaan puuro liedelle ennen kuin on silmiä saatu auki", hän jatkaa. Ahkerasta puulämmittämisestä kertovat tulisijojen vieressä olevat halkolaatikot ja pihamaan ryhdikkäät halkopinot.

Muutos koulusta asuin- ja työtiloiksi

Rakennusvuosi: 1949

Suunnittelija: Kouluhallitus, arkkitehti L.E. Hanstein

Muutosvuosi: 1994-2004

Pääsuunnittelija: arkkitehti Helena Hirviniemi

Rakennustyöt: Jarmo Hauru, Timo Lustig ja Arto Turkkä Rakehnus Tervaoja

Rakennuttaja: Helena Hirviniemi ja Esko Männikkö

Lähteet: Helena Hirviniemen haastattelu, Asukkaiden raportti Oulun kaupungille asumiskokeilusta vuodelta 1990.

Kuvat: Helena Hirviniemi
Teksti ja taitto: Harri Ryyänen

European rakennusperintöpäivät
Dagarna för Europas byggnadsarv
European Heritage Days

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus